

راهکارهای عملی خلاقیت

در نوشتن انشاء

گردآورنده: مهری سیفی

دبستان مطهری ناحیه ۴ کرج

«بسم ا... الرحمن الرحيم»

هر فرد خلاقى تواناييها و ويژگيهاي متفاوتى دارد. ويژگيهاي متنوع افراد خلاق

ممکن است در سنين پايين بروز کند و خلاق بودن به اين معنى نيست که شخص

تمام اين ويژگيها و تواناييها را دارا باشد.

و از همه مهمتر اين است که تواناييها و ويژگيهاي خلاق را مى توان فعال کرد و

پرورش داد.

معلمان مى توانند نقش به خصوصى را در اين باره ايفا کنند و دانش آموزان را

براي خوب نوشتن و خوب گوش دادن آماده سازند و از همان پايه اول دبستان

از نظر روانى آنان را آماده سازند.

معلم قادر است دانش آموزان را با ايده هاي فراوان آشنا کند.

و در کلاس درس آنان را انعطاف پذير بار بياورد. ايده هاي آنان را گسترش

بدهد و قدرت ابتکار را در آنان تقويت کند و آنان را آزاد بگذارد تا بتوانند از يك

کلمه جمله مناسب بسازد. و با پرسش از دانش آموزان علاقه او را به موضوع

هاي گوناگون تقويت کند.

يك روش ديگر آموزش براي نوشتن جمله:

با استفاده از سه کلمه بى ربط مانند:

موش - آبی - کلبه را به دانش آموز بدهد و از او بخواهد با استفاده از این سه کلمه و اضافه کردن چهارمین کلمه یک ارتباطی بین آنها به وجود بیاورد و یک جمله کامل بسازد.

آموزش برای مرتب کردن جملات در هم ریخته:

در دوره ابتدائی باید اطلاعات لازم را به دانش آموز داد سپس با استفاده از آن اطلاعات کودک یا دانش آموز می تواند بین آن کلمات نامرتب ارتباط برقرار کند و جمله را مرتب کند بنابراین نتیجه می گیریم که «اطلاعات ماده خام تولید خلاقیت در کودکان است.»

توسعه یک جو کلاسی که منجر به تفکر خلاق و انتقادی می شود با رفتار معلمین کاملاً رابطه دارد. معلمین باید اصول زیر را در کلاس درس مورد توجه قرار دهند.

۱- گسترش آزادی روانی در کلاس.

۲- توسعه ارتباطات عاطفی و عقلانی.

۳- ایجاد جو همدلی و درک دیگران.

۴- توجه به استقلال و فردیت دانش آموزان.

۵- احترام به سوالات شاگردان و هدایت سوالات بی ربط به سوی موضوع اصلی برای نوشتن انشاء یا مطلب دانش آموزان باید به اطراف خود عمیق تر نگاه کند و تخیل بسیار رنگارنگ داشته باشد.

معلم انشاء باید در آغاز کار موضوع های بسیار ساده و آسان را برای دانش آموزان برگزیند و رفته رفته هر قدر دانش آموزان در کار نوشتن پیش می روند به اشکال و پیچیدگی موضوعها بیفزایند. مثلاً توصیف یک خیابان و می توانند آنچه را که با چشم دیده است به خاطر بیاورد و روی کاغذ نقل کند و سعی کند

از موضوعهای تکراری خودداری کنیم و نکات دستوری را رعایت کند انشایی خوب از آب در خواهد آمد.

با خواندن جملات زیبا هم می توان خلاقیت او را تقویت کرد. مثلاً

حسود از چاقی دیگران لاغر می شود.

بنابراین خلاقیت عمیق تر نگاه کردن و خارج شدن از پشت درهای بسته است و

تخیل بسیار رنگارنگ و سیال است.

پایان

راهکارهای عملی فلاحیت

در نوشتن انشاء

گردآورنده: افسانه بیات

دبستان مطهری ناحیه ۴ کرج

«بسم ... الرحمن الرحيم»

ما می دانیم که هدف از درس انشا در مدرسه تقویت مهارتهای زمانی، شنیداری، گوش دانی و ارتقاء شخصیت دانش آموزان است که بتواند با نوشتن مطالب گوناگون با دیگران ارتباط برقرار کند و افکار خود را از طریق نشانه های نوشتاری انتقال دهد و برای رسیدن به این هدف باید ابتدا حروف الفباء و ترکیب صحیح آنها و نشانه ها و کلمه نویسی و حفظ املائی کلمات را بیاموزد. در مرحله ی دوم فرد باید با خود، دیگران، خدا و طبیعت ارتباط برقرار کند و به پدیده ها نخست به طور کلی و سپس به صورت جزئی نگاه کند و درباره ی آنها با دیگران به بحث و گفتگو و پرسش و پاسخ بپردازد تا دو مهارت گوش دادن و صحبت کردن را در خود تقویت کند. در این راستا آموزگار می تواند بچه ها را به گردش علمی برده و از آنها بخواهد که هر چه را می بینند و یا می شنوند با دقت توجه کنند و آنرا توضیح و توصیف کنند و پس از بازگشت از گردش علمی به طور گروهی گزارشی از آن گردش تهیه کنند تا از این طریق هم مهارت زبانی و هم مهارت نوشتاری آنها تقویت شود.

روش دیگری که آموزگار می تواند استفاده کند این است که تصویر از اشیاء یا حیوانات به کلاس آورده و از شاگردان بخواهد که به بدیعه پردازی بپردازند و

تمام احساسات و عواطف آنها را برانگیزد. همچنین اقدامهای دیگر می تواند این باشد که محصلین به اجرای نمایش گروهی بپردازند و شاگردان دیگر با دقت و تمرکز به نمایش آنها نگاه کنند و در آخر نمایش، آموزگار از بچه ها می خواهد که داستان نمایش را بنویسند و نتیجه گیری کنند و یا می تواند از آنها بخواهد که بجای قهرمان داستان، قهرمان دیگری بسازد و قصه را آنطور که می خواهد به اتمام برساند. با این روش آموزگار هم باعث شکوفائی اعتماد به نفس در بچه ها می شود و هم باعث تعامل و ارتباط عاطفی بین آنها می شود و موجب تقویت حافظه در آنها.

در مرحله ی سوم محصل باید صامت خوانی را یاد بگیرد و بتواند جواب سوالات خود را از کتب مختلف بیابد و همچنین جزئی خوانی و دقیق خوانی را بیاموزد تا بتواند به نقد و بررسی مطالب بپردازد.

در این جا آموزگار می تواند از طریق اکتشافی، مسئله یا مشکلی را طرح کند و از دانش آموزان بخواهد با جمع آوری اطلاعات به یافتن راه حل بپردازد و از این طریق به خواندن کتب مختلف و عرضه آن به کلاس شود.

یکی دیگر از راه های استفاده از کتاب این است که از دانش آموزان بخواهیم که داستان کتاب فارسی خود را که بعد از هر چند درس آمده است را بخوانند و زیر

جملات مهم آن خط بکشند و در ورقی بنویسند تا از این طریق راه خلاصه نویسی را یاد بگیرند و در آخر در یک خط هدف داستان را بیان کنند و بگویند که چه چیزی از این قصه یاد گرفته اند.

از روش دیگری که آموزگار می تواند در راستای انشانویسی استفاده کند بیان چندین کلمه (۵ تا ۱۰ کلمه) به صورت پراکنده که خود دانش آموزان می گویند و نوشتن آنها در تابلو توسط آموزگار است و آموزگار از دانش آموزان می خواهد که به صورت گروهی یک داستان طنز بنویسند و در آخر از هر گروه یک نماینده می آید و آنرا می خواند و خود بچه ها نظر می دهند که کدام داستان بهتر بوده است. با این روش هم آموزگار بچه ها را به تبادل افکار و نوشتن وا می دارد و هم باعث نشاط و سرور در کلاس می شود.

«و السلام»